

گزارش
روزنامه صبا از
روایت سینماگران از
شب‌های همدلی در
باغ فردوس

ایران؛ نقطه تلاقی مردم و هنرمندان

محمدحسین فرحبخش،
تهیه‌کننده سینما:

**تندروی‌ها به فضای فرهنگی
کشور آسیب می‌زند**

محمدحسین فرحبخش معتقد است تجمعات باغ فردوس توانست فاصله میان مردم و هنرمندان را کاهش دهد و در شرایطی که کشور با تهدید خارجی روبه‌رو است، حضور هنرمندان در کنار مردم را یک وظیفه ملی می‌داند. فرحبخش درباره تجمعات باغ فردوس گفت: به نظر من مراسم خوبی بود و شاید کمتر جایی در کشور چنین اتفاقی افتاده باشد. یک سری از هنرمندان حضور داشتند و یک سری هم به هر حال از این برنامه بی‌اطلاع بودند. حضور مردم عادی در آنجا خیلی مهم بود و اتفاق مثبتی رقم خورد. من خودم با آقای وزیر صحبت کردم و پیشنهاد دادم این تجمعات شبانه ادامه داشته باشد؛ تا زمانی که این شرایط در کشور وجود دارد، این برنامه هم ادامه پیدا کند. به نظر من تا زمانی که به نتیجه برسیم و این جنگ ناخوانم‌دانه تمام شود و مردم با آرامش به خانه‌هایشان برگردند، تجمعات باغ فردوس باید ادامه داشته باشد. او با اشاره به نقش هنرمندان در این برنامه‌ها افزود: هنرمندان کم‌کم از برگزاری این تجمعات مطلع می‌شدند و اگر این روند ادامه پیدا می‌کرد افراد بیشتری به آن می‌پیوستند. بعد از این ماجرا هم خیلی از دوستانی که وارد میدان نشده بودند، اظهار نظر کردند و حتی گفتند چرا ما اطلاع نداشتیم. بسیاری از آن‌ها در فضای مجازی و اینستاگرام از وطن و کشورشان دفاع کردند.

فرحبخش درباره هنرمندانی که در روزهای نخست حضور نداشتند نیز گفت: برخی افراد در ابتدا به دلایل مختلف حضور پیدا نکردند اما در ادامه نظرشان تغییر کرد و وارد میدان شدند. البته من معتقدم بخشی از مشکلاتی که در جامعه به وجود آمده نتیجه عملکرد برخی افراد تندرو است. من با تندروی مخالفم. مثال هم می‌زنم؛ کسی که مسئول سینمای شهرداری بوده می‌گوید: «در محرم و صفر فیلم کم‌دی اکران نمی‌کنم.» در حالی که همان فیلم از وزارت فرهنگ پروانه نمایش داشته و حتی در سینماهای حوزه هنری هم اکران شده است. چنین رفتارهایی باعث می‌شود بخشی از مردم نسبت به برخی مسئولان و مدیران فرهنگی نگاه انتقادی پیدا کنند و اعتراضات صورت بگیرد. کسی که می‌گوید «شهید مطهری در زباله‌دان تاریخ است»، صلاحیت حضور در جایگاه مسئولیت فرهنگی کشور را ندارد. چنین افرادی با نوع نگاه و عملکرد خود، به فضای فرهنگی کشور آسیب می‌زنند و نباید در موقعیت‌های مدیریتی قرار بگیرند.

فرحبخش در بخش دیگری از سخنان خود با انتقاد از برخی مدیران فرهنگی گفت: متأسفانه بعضی افراد با رفتارها و تصمیم‌های خود باعث ایجاد فاصله میان مردم و مسئولان شده‌اند. به اعتقاد من اگر شرایط عادی شود، این افراد دوباره به همان مسیر گذشته بازمی‌گردند و به همین دلیل باید از گردونه مدیریت فرهنگی خارج شوند. مردم باید بدانند که مشکل از رهبری، دولت یا سران نظام نبوده است؛ بخشی از مشکلات و اعتراضات به دلیل عملکرد همین افراد به وجود آمده و باعث شده برخی از مردم نسبت به

مسئولان و حاکمیت معترض شوند. این تهیه‌کننده سینما درباره هنرمندانی که در تجمعات حاضر نشدند اظهار کرد: به نظر من خیلی‌ها متوجه نبودند که اینجا بحث بودن یا نبودن کشور ما مطرح است. مسئله فقط یک دولت یا یک حکومت نیست؛ بحث ملت، ملیت، دین، اعتقادات و شرف ماست. دشمن صهیونیستی و آمریکایی همه این‌ها را هدف قرار داده است. به همین دلیل فکر می‌کنم بسیاری از افراد به مرور تغییر نگاه پیدا کردند و به واقعیت رسیدند. با گفت‌وگو می‌توان دیدگاه‌ها را منتقل کرد و باعث شد افراد بیشتری به میدان بیایند. فرحبخش با تأکید بر نقش این تجمعات در نزدیک‌تر شدن هنرمندان و مردم گفت: معتقدم این برنامه‌ها توانسته فاصله میان هنرمندان و مردم را کمتر کند. هنرمندانی که در این تجمعات حضور پیدا می‌کنند می‌توانند با دیگران هم گفت‌وگو کنند و آن‌ها را نسبت به اهمیت موضوع آگاه کنند. مسئله امروز، مسئله وطن است و به هیچ وجه نباید آن را صرفاً در چارچوب اختلافات سیاسی یا بحث‌های مربوط به دولت و حکومت دید.

او در ادامه اظهار کرد: کشور ما دوری یک سکه دارد؛ یک روی آن مکتب اهل بیت (ع) و روی دیگر آن ملیت ایرانی ماست. ما افتخار می‌کنیم که هم ایرانی هستیم و هم به مکتب اهل بیت (ع) تعلق داریم. در ایام محرم هم می‌بینیم که بسیاری از مردم در مراسم‌ها شرکت می‌کنند، حتی کسانی که شاید در طول سال حضور پررنگی نداشته باشند. فرهنگ امام حسین (ع) بخشی از هویت فرهنگی و ملی ما شده است. به همه فرهنگ‌ها و باورها احترام می‌گذاریم، اما پیوند ایران و فرهنگ عاشورا پیوندی عمیق و تأثیرگذار است.

فرحبخش در پایان گفت: فکر می‌کنم هنرمندان باید دیگران را هم به حضور در این برنامه‌ها تشویق کنند؛ البته نه با تحکم، بلکه با منطق، آرامش و گفت‌وگو. خودم هم تلاش می‌کنم با افراد مختلف صحبت کنم تا هنرمندان بیشتری در کنار مردم حضور داشته باشند. همچنین معتقدم کسانی که با اظهارنظرهای نادرست و رفتارهای افراطی به سرمایه اجتماعی کشور آسیب زده‌اند، نباید در جایگاه‌های فرهنگی قرار بگیرند، زیرا بخشی از مشکلات و اعتراضات شکل گرفته نتیجه عملکرد همین افراد بوده است.

هادی نائیجی،
کارگردان سینما:

**هنرمندان پشت سر مردم
حرکت کردند**

تحمیلی سوم، به یکی از مهم‌ترین گردهمایی‌های فرهنگی و مردمی تبدیل شد؛ جایی که هنرمندان در کنار مردم ایستادند و تصاویر این همدلی در فضای مجازی و رسانه‌ها بازتاب گسترده‌ای پیدا کرد. هادی نائیجی معتقد است آنچه در باغ فردوس رخ داد، صرفاً یک تجمع صنفی نبود، بلکه جلوه‌ای از هویت مشترک ایرانی بود که توانست تأثیری فراتر از یک گردهمایی معمولی بر افکار عمومی بگذارد.

نائیجی درباره تأثیر تجمعات شبانه باغ فردوس گفت: «من از یک منظر بین این تجمع و دیگر تجمعاتی که به شکل مردمی در محله‌ها و مکان‌های مختلف برگزار می‌شود هیچ تفاوتی نمی‌بینم. هر کسی که

شاید مهم‌ترین اتفاقی که در
تجمعات باغ فردوس در جنگ تحمیلی سوم
رخ داد، صرفاً برگزاری چند شب گردهمایی
نبود؛ بلکه شکل‌گیری فضایی بود که در آن فاصله میان هنرمندان و مردم،
دست‌کم برای ساعتی، رنگ باخت. باغ فردوس در آن شب‌ها دیگر فقط یک
مجموعه فرهنگی یا پاتوق هنری نبود؛ به مکانی تبدیل شده بود که مردم در
کنار چهره‌هایی قرار می‌گرفتند که سال‌ها آن‌ها را روی پرده سینما، صفحه
تلویزیون و شبکه‌های اجتماعی دیده بودند. نور تلفن‌های همراه، پرچم‌های
برافراشته، حلقه‌های کوچک گفت‌وگو و ثبت لحظه‌هایی که به سرعت در
فضای مجازی دست‌به‌دست می‌شد، تصویری متفاوت از نسبت میان جامعه
و هنرمندان به نمایش گذاشت؛ تصویری که در آن هنرمندان بیش از آنکه در
جایگاه ستاره‌های شناخته‌شده قرار بگیرند، در قامت شهروندانی دیده
می‌شدند که دغدغه‌ای مشترک با مردم دارند. بازتاب گسترده این حضور در
شبکه‌های اجتماعی و واکنش مخاطبان نشان داد که جامعه همچنان نسبت
به کنش‌های اجتماعی چهره‌های فرهنگی حساس است و حضور یا عدم حضور
آن‌ها را با دقت دنبال می‌کند. حالا با مطرح شدن احتمال ازسرگیری این
تجمعات، بار دیگر بحث درباره نقش هنرمندان در تقویت همبستگی
اجتماعی، میزان تأثیرگذاری حضور آن‌ها در کنار مردم و ظرفیت باغ فردوس
برای تبدیل شدن به بستری برای گفت‌وگو و نزدیکی بیشتر میان جامعه هنری
و افکار عمومی در کانون توجه قرار گرفته است. روزنامه صبا در گفت‌وگو با
جمعی از سینماگران و اهالی فرهنگ و هنر، ابعاد مختلف این تجربه و نگاه
آن‌ها به ادامه این مسیر را بررسی کرده است.

